



Poročilo medijskih objav

17.02.2014

Objave v poročilu:

MED.OVER.NET

1

1.3.2014	Elle	Stran/Termin: 50	SLOVENIJA
Naslov:	POBEG V MLADOST		
Vsebina:	Vedno več odraslih bere knjige, namenjene mladini. Gre za beg iz realnosti ali kaj drugega?		
Avtor:	Nina Pretnar		
Rubrika, Oddaja:	FENOMEN	Žanr: POROČILO	Naklada: 6.500,00
Gesla:	MED.OVER.NET		

Naslov: POBEG V MLADOST

Avtor: Nina Pretnar

Rubrika/Oddaja: FENOMEN

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 2.550,38

Naklada: 6.500,00

Gesla: MED.OVER.NET



POBEG V MLADOST

Vedno več odraslih BERE KNJIGE, namenjene mladini. Gre za beg iz realnosti ali kaj drugega?

»Pred kratkim sem po naključju prebrala roman, za katerega se je pozneje izkazalo, da je mladinski,« pravi 32-letna podjetnica Jasmina. »Mudilo se mi je na počitnice, bila sem pretrujena od službenih obveznosti, a s seboj sem želela na vsak način vzeti knjigo, ki bi me posrkala vase, prisilila, da pozabim na vse, in tako sprostita. Tokrat se nisem imela časa pozanimati pri prijateljicah ali na spletu, zato sem jo vzela na blef – s kupa, ki je pravkar vrnjen v knjižnico čakal, da se ponovno porazdeli po policah. Bil je roman *Leteči mački* Dima Zupana in – v branju sem neskončno uživala! Roman *Leteči mački* nekateri sicer opredeljujejo kot delo med mladinsko in nemladinsko literaturo, pisatelj sam pa naj bi menil, da med eno in drugo ni razlike, da je edino merilo kakovost. »Tako me je zaskojil,« še razlaga Jasmina, »tako da ga nisem več odložila, do konca sem ga prebrala na dušek. Govori o družini študentov, ki so si povsem različni in vsak s svojimi problemi in sanjami brez pravih ciljev tavajo po svetu, klapa *Leteči mački* pa jim pomeni edini 'dom'. Nimam mladoletnih otrok, da bi bil to

razlog, zakaj sem knjigo brala s takšnim užitkom, pestro dogajanje v njej v kombinaciji z močnim humorjem me je iskreno zapeljalo. Ne vem pa, zakaj me je, ko sem izvedela, da je roman pravzaprav mladinski, to dejstvo zmotilo.« Marjeta, 41, ki je mladinsko literaturo pred desetletjem in več obravnavala v svojem diplomskem delu, prav tako pravi: »Tudi jaz sem se romanov Janje Vidmar lotila nekako zviška – jemala sem jih le kot snov za preučevanje in dobro izpeljano diplomsko temo –, a potem sta me romana *Debeluška* in *Princeska* z napako tako pritegnila, da sem med branjem pozabljala biti pozorna na elemente, ki bi jih morala analizirati. Po mojem mnenju imamo predsodke, ker menimo, da smo teme, o katerih pišejo mladinski avtorji, prerasli, da so ti romani namenjeni vzgoji, prevzgoji, moraliziranju, etiki ... Pa vendar nas – sploh ko postanemo starši odrasčajočih otrok – to leposlovje vedno znova navdihuje prav s svojo neobremenjenostjo, s katero se loteva tudi resnih tem, torej s preprosto življenjskostjo. Janja Vidmar v bistvu piše o aktualnih družbenih problemih, a ker so ti obravnavani skozi zgodbo, namenjeno mladini, jih je veliko lažje prebaviti, dojeti na neki bolj intuitivni ravni in zato tudi ozavestiti.«

BEG IZ RESNIČNOSTI

Verjetno tudi zaradi kriznega časa, v katerem živimo, vse več odraslih bere mladinsko literaturo. Vsi hrepenimo po prijaznem življenju, toplini, ljubezni, upanju, in če tega v realnosti ne dobimo, bežimo drugam, v čim



ELLEfenomen

bolj drugačen, najboljše pravljичen svet, kjer so odnosi med ljudmi pristni in iskreni, kjer se lahko končno nehamo bati, se otresemo negotove sedanjosti in prihodnosti ter sprostim. Mladinska literatura je zato idealna destinacija! Optimizem v njej nas odrasle v teh časih privlači kot čebele med. Kajti tudi če je zgodba postavljena v mračno okolje, je sporočilo upanja tisto, kar vedno znova ogreje srce. Mladi imajo pred seboj pač še vse življenje, veliko časa, energije in moči, da spremeni svet. »Všeč mi je, da se lahko z branjem vsaj za trenutek izmuznem iz realnosti, kjer je zadnje čase veliko preveč potrtosti, pesi-

področju. Njen roman Debeluška se ukvarja s problemom videza, Princeška z napako je označen kot socialno-psihološki mladinski roman, govori o bosanski begunki Fatimi, Fantje iz gline je roman o istospolni ljubezni, Softbluz o prvih spolnih izkušnjah ... Marjeta, ki je, kot rečeno, diplomirala iz njenih romanov, pravi: »Neprijetne plati mlado-

»Mladinski romani me osvajajo z neverjetno domišljijo – odpeljejo me v NOVE SVETOVE, kjer za nekaj časa pozabim na resnične težave.«

mizma, obupavanja; da se lahko preselim v svet, kjer dobro samoumevno premaga zlo,« pravi Simon, 29, oboževalec mladinskih romanov, predvsem domišljijiskih. »Mladinski romani me osvajajo z neverjetno fantazijo, domišljijo z neskončnimi krili, ki me odpelje v nove, nenavadne svetove, dovolj skrivnostne, da za nekaj časa pozabim na resnične težave. Hobit, Harry Potter, Gospodar prstanov – to so knjige čiste fantazije in zame hkrati čiste pozabe. Harryja Potterja sem začel brati kot otrok, a ko se je Harryjeva avantura končevala, sem bil že odrasel moški. To delo je po mojem mnenju najbolj odločno podrlo strogo začitane meje branja knjig za mlade in knjig za odrasle.« Maša, 33, se ena privrženka Harryja Potterja, se s Simonom strinja in dodaja, da je ona noro uživala tudi v pustolovskem romanu Zlati zob Tadeja Goloba, sploh ker je navdušena planinka, in da med branjem nikakor ni imela občutka, da bi bil namenjen (samo) mladini. »Zgodba je odlična, jezik berljiv, humorja ne manjka, predvsem pa ne podvigov, zapletov, avanture. Popolno prepletanje resničnosti z domišljijo, to je vse, kar potrebujem, da se sprostim po napornem dnevu.«

BLIŽNJICA DO ODRAŠČAJOČIH OTROK

Mladinski romani seveda niso le vzgib domišljije, skozi njihove svetove se preslikavajo realni življenjski problemi. Prej omenjena avtorica Janja Vidmar je še zlasti plodovita na tem

sti so v njenih zgodbah obenem zrcalo družbe, zato so njeni romani s tega stališča zelo zanimivi za odraslega bralca. Obenem pa mladostniške težave, dileme, stiske prikazuje tako surovo resnično, da se mladi bralci v njih najdejo in potolažijo – češ, nisem edini s takimi problemi. To pa je nekaj, kar spet pritegne odrasle oziroma starše teh mladostnikov. V takšnih romanih tudi oni najdejo nekaj zase – bližnjico do svojih odrasčajočih otrok. Jure, 43, oče 16-letne hčerke, pravi: »Že nekaj časa naju je z ženo skrbelo Minino zavračanje skupnih kosil, večerij, zato sva nekajkrat načela temo o tem, da ima najina hči morda težave s hrano oziroma prehranske motnje. A ker sva bila preveč subjektivna, predvsem žena se je odzvala zelo čustveno, z občutkom krivde in posledično z zanikanjem, sva sum na težavo kar nekako porinila pod preprogo. Potem pa sem opazil, da Mina bere knjigo Debeluška. Naslov mi ni dal miru, izposodil sem si jo v knjižnici in ob njenih vrsticah obenem. Zavedel sem se, da moja hči boleha za anoreksijo. Od tu naprej sem začel razumeti, kaj se dogaja z njo, in počasi iskati pot do nje, do prvega pogovora ...« Leta 2008 je izšel sodobni mladinski realistični roman Asje Hrvatini, od RTM do WTF, ki govori o mladostnikih, odvisnih od drog. Napisan je zelo realistično, brez olepševanj, njegov konec pa je nesrečen. »Zdi se mi, da mi je ta roman odprl oči, kako velik pomen in vpliv ima odnos med starši in otroki mladostniki,« pravi mama 19-letnega heroinskega odvisnika, »in

NEKAJ MISLI, POVZETIH S FORUMA MED OVER.NET O BRANJU MLADINSKE LITERATURE:

»Klasike, kot so Rudniki kralja Salomona (H. R. Haggard) ali Otok zakladov (Stevenson), pa Otroci kapitana Granta (Verne), rad za sprostitev preberem tudi zdaj, ko imam 30 let.«

»Pred kratkim sem prebrala knjigo Svetlane Makarovič Počitnice pri teti Magdi, ki je nekakšno nadaljevanje prvega dela knjige, Teta Magda. Knjigi sta zelo duhoviti, nagajivi ... in sploh ne samo za mladino! Zelo priporočam!«

»Čeprav sem že stara in velika, še vedno berem mladinsko in otroško literaturo. V njej sicer ne iščem velikih in globokih misli, berem jo, ker me spravljata v dobro voljo. Moji najljubši pisatelji so trenutno Polonca Kovač, Erich Kästner, Svetlana Makarovič.«

»Zadnjič sem prebiral knjige, kot so Ta glavna Urša, Golo morje, Leteči mački in Kam je izginila Eva Lauš – malo tudi zato, da vidim, kaj bodo brale moje smrkije, ko bodo najstnice. V bistvu mi je bilo všeč samo Dolenčevo Golo morje, čeprav je na koncu po goldingovski pretenciozno, Pečjak je čisto mimo, Dim Zupan pa skoraj znosen, a na trenutke kar preveč ekspliciten pri (poskusih) spolnosti in pijančevanjih. Upam, da bodo Zupana moje hčerke sprejemale bolj kot opozorilo.«

»Ko sem v začetkih pubertete svojih hčera spet začela prebirati novejšje izdaje mladinske literature, sem v njih našla spomine na zmedeno obdobje in boljše razumevanje svojih otrok. Predvsem pa sem opazila, da je tudi tovrstna literatura sledila času: odkrito piše o drogah, zlorabah in okolju, s katerim se dandanes v svojem odrasčanju srečujejo mladi.«



ELLEfenomen

ZNANI OBRAZI FILMOV ZA MLADINO

Kiernan Shipka
Vzhajajoča zvezda,
zahvaljujoč televizijski seriji *Mad Men*,
je zaigrala v filmski upodobitvi
trilerske uspešnice *Flowers*
In The Attic V. C. Andrews iz leta 1979.

Shailene Woodley
Shailene je postala nova kraljica
mladinskega sveta s tremi vlogami
v filmih, posnetih po mladinskih
delih: *The Spectacular Now* Tima Thorpa,
Divergent Veronice Roth,
The Fault In Our Stars Johna Greena.

Ansel Elgort
Shailenin kralj, z njo je zaigral
v obeh delih filma *Divergent* in
v *The Fault In Our Stars*.

Jennifer Lawrence
Podpisala je, da bo
odigrala glavno vlogo v vseh štirih filmih
Igre lakote, adaptacijah knjižne
uspešnice ameriške pisateljice
Suzanne Collins.

Josh Hutcherson
Igra Peeta Mellarka v
Igrah lakote.

Emma Watson
Nesmrtna je postala s Harryjem
Potterjem in popolna
Sam v filmu Stephena Chboskyja
The Perks Of Being A Wallflower.

da stvari niso nikoli takšne, kot so videti na prvi, površni pogled ... Moj sin je odrasčal brez očeta, jaz pa sem nekje na poti izgubila tisti pravi stik z njim. Bilo mi je prenaporno, saj je bil zelo zapleten, zahteven in ves čas nejevoljen, odmaknila sem se od njega po liniji najmanjšega odpora, za kar mi je seveda globoko žal. Šele branje tega romana me je predramilo, zbudilo, da sem se spet primaknila korak bližje. Najina odtujenost je bila le dodaten poriv v svet drog.«

ZALJUBLJENI V ZALJUBLJENOST

Patricija, 44, profesorica slovenščine v srednji šoli, meni, da odrasle bralce k branju mladinske literature vleče nekaj zelo preprostega, tisto, kar je v številnih knjigah tudi glavna tema, središče, okoli katerega se vse vrti: prva ljubezen in spomin nanjo. »Naše življenje je z odraslostjo postalo zapleteno in z njim tudi ljubezen. Zato lahko razumemo svoje poskuse bega v ta knjižni svet, kjer je vse še vedno čisto, pristno, preprosto. Ne trdim, da je bila ljubezen kdaj preprosta, zapletalo se je ves čas, tudi v davni zgodovini, in tudi prva ljubezen ni vedno srečna in nezapletena, pa vendar so ta, prvi občutena čustva, nekaj najbolj čistega in močnega, kar človek v času življenja sploh lahko občuti (govorimo seveda o ljubezni med žensko in moškim). In to je preprosto – kajti tudi če boli, ta bolečina nima prave moči, prevladajo čustva vznesečnosti, edinstvenosti, mladostniškega upanja. Mlad človek verjame, da je vse mogoče! To je najbolj romantičen čas v življenju, zato se tja z največjim veseljem vračamo po občutke, po stik s svojim srcem.«

ČISTA NOSTALGIJA

Veliko odraslih bere mladinske knjige, ker se iz nostalgičnih razlogov radi vračajo v adolescenco. Marjeta nam zaupa: »Pa smo spet pri Janji Vidmar, vsaj kar lahko jaz povem o tem. Sem pravi jugonostalgik, odrasčala sem v časih, ki so mi bila pisana na kožo: varnost, enakost, tovarštvo, pa čeprav samo navidezni, so mi v življenju zelo pomembne vrednote. In zgodba njenega romana *Pink* se dogaja v socializmu. Spremljamo Janjo, ki se na začetku knjige pripravlja, da bo postala Titova pionirka ... Uh, čisti spomini, vrnitev v deželo mojih sanj, popolna nostalgija!«

KRIVI SO TUDI FILMI

In, na koncu, roko na srce, mladinske knjige so v odraslo stratosfero izstrelili tudi filmi, ki so postali vroče uspešnice. Vsak film, posnet po knjigi, je pomnožil število njenih bralcev. Gledanje domišljjskih pustolovčin in branje fantastičnih romanov je tako rekoč postalo pravi trend. Začelo se je z Gospodarjem prstanov, *Hobitom* in seveda Harryjem Potterjem, nadaljevalo z vampirskim romanom za mladino *Twilight* oziroma *Somrak*. Filmske upodobitve teh fantastičnih knjig so oboževalci komaj pričakali! V podobnem duhu so izšle knjige o vampirjih *Richelle Mead*: *Vampirski akademija*, ki naj bi jih letos prav tako gledali na velikih zaslonih. Arena smrti pa je prvi del trilogije *Igre lakote* ameriške pisateljice Suzanne Collins, ki po številu oboževalcev že obeta, da se bo razrasla v popkulturni fenomen v slogu Harryja Potterja in *Somraka*. ■